

متن پرسش

سلام علیکم: شما در کتاب ادب خیال عقل و قلب به این اشاره کردید که یکی از ابعاد وجودی عقل است. در قرآن تعقل و تدبیر و تفکر سفارش شده. ما با عقل می‌توانیم تعقل کنیم ولی تفکر و تدبیر به نظر شما نیازمند ابعاد دیگری نیستند تا با آن‌ها این کار انجام شود؟ منظورم این است که به نظرم علاوه بر عقل فکر و تدبیر نیز از ابعاد وجودی ما هستند.

متن پاسخ

سمه تعالی: سلام علیکم: همین‌طور است که می‌فرمایید و به همین جهت جناب شیخ شبستری می‌فرمایند:

تفکر، رفتن از باطل سوی حق

به‌جز اندر به دیدن، کلّ مطلق

که البته بحث آن مفصل است. به امید آن‌که «تفکر» به جامعه‌ی ما برگردد و آن با «وجود» ممکن است، زیرا تفکر، خانه‌ی «وجود» است. و این‌که در روایات داریم یک ساعت تفکر از ۷۰ سال عبادت برتر است؛ بدان معنا است که انسان در افق خود متوجه‌ی حقیقتی باشد که در حال گشودگی است و در راستای به فعلیت‌آوردن آن گشودگی، جایگاه عبادت و مطالعه و تدبیر روشن می‌شود. به این معنا که انسان به دنبال گمشده‌ی خویش عبادت می‌کند و یا مطالعه می‌نماید و یا در آیات و روایات تدبیر می‌کند تا آن‌ها متذکر آن گمشده برای او باشد. و در همین رابطه است که گفته شده است «پرسش‌گری موجب تفکر می‌شود». موفق باشید